

УДК 342.951:351.82(477)

DOI: <http://doi.org/10.5281/zenodo.5529546>

Г.Л. МАЛЄВА,

доцент кафедри морського та митного права Національного університету "Одеська юридична академія", кандидат юридичних наук, доцент, м. Одеса, Україна; e-mail: hanna.karpenko82@gmail.com;

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9436-1111>

ОКРЕМІ ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПРОЦЕДУРИ ОСКАРЖЕННЯ У СФЕРІ МИТНОЇ СПРАВИ УКРАЇНИ

H.L. MALIEIEVA,

Ass. Professor, Chair of Maritime and Customs Law, National University "Odesa Law Academy", Ph.D. in Law, Associate Professor, Odesa, Ukraine; e-mail: hanna.karpenko82@gmail.com;

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9436-1111>

SOME PROBLEMS OF LEGAL REGULATION OF THE APPEAL PROCEDURE IN THE FIELD OF CUSTOMS OF UKRAINE

АНОТАЦІЇ (ABSTRACTS), КЛЮЧОВІ СЛОВА (KEY WORDS)

Постановка проблеми. Оскарження в рамках митної справи є одним з ключових інститутів у правовій демократичній державі, спрямований на забезпечення прав, свобод та інтересів учасників митних правовідносин та в цілому забезпечення законності цього виду державної діяльності. Від якості його правового регулювання багато в чому залежить ефективність реалізації всіх складових митної справи України. **Мета** статті полягає у з'ясуванні стану правового регулювання окремих аспектів адміністративного та судового оскарження рішень, дій чи бездіяльності митних органів та його впливу на ефективність обох видів оскарження, а також вироблення пропозицій щодо його удосконалення. В основі дослідження лежить сукупність **методів** наукового пізнання, зокрема, діалектичний метод, за допомогою якого здійснено загальне осмислення інституту оскарження в митній справі; формально-логічний, який використано для логічної обробки правових норм з питань оскарження та зроблено висновки про наявність прогалин та інших правових проблем; порівняльний метод, який дозволив з'ясувати відмінності у підході законодавця до регламентації окремих аспектів обох типів оскарження. **Результатом** дослідження є виявлення низки проблем у правовому регулюванні механізму оскарження рішень, дій чи бездіяльності митних органів України. **Висновки.** Доведено, що правове регулювання оскарження рішень, дій чи бездіяльності митних органів України є недосконалим та потребує змін. Зокрема, пропонується доповнити Митний кодекс України положеннями щодо чіткого переліку осіб, які мають право як на адміністративне, так і на судове оскарження; конкретизації нормативних актів та судових органів, які забезпечують судове оскарження рішень, дій чи бездіяльності митних органів.

Ключові слова: адміністративне оскарження; судове оскарження; рішення, дії чи бездіяльність митних органів

***

Problem statement. Customs appeals are one of the key institutions in a democratic and constitutional state, aimed at ensuring the rights, freedoms and interests of participants in customs relations and in general ensuring the legitimacy of this type of state activity. The effectiveness of all components of Ukraine's customs affairs largely depends on the quality of its legal regulation. The **purpose** of the article is to clarify the state of legal regulation of certain aspects of administrative and judicial appeals against decisions, actions or inactions of customs authorities and its impact on the effectiveness of both types of appeals, as well as to make proposals for its improvement. The **methodological** basis of the study is a set of methods of scientific knowledge, in particular, the dialectical method by which the general understanding of the institute of appeal in customs was reached; formal-logical method, which allowed to make the logical processing of legal norms on appeals and the conclusions about gaps and other legal problems; comparative method, which revealed differences in the legislator's approach to the regulation of certain aspects of both types of appeals. The **result** of the study is to identify a number of problems in the legal regulation of the mechanism of appeal against decisions, actions or inactions of the customs authorities of Ukraine. **Conclusions.** It is proved that the legal regulation of appeals against decisions, actions or omissions of the customs authorities of Ukraine is imperfect and needs to be changed. In particular, it is proposed to

supplement the Customs Code of Ukraine with provisions on a clear list of persons entitled to both administrative and judicial appeals; specification of legal acts and judicial bodies that provide for judicial appeal of decisions, actions or inactions of customs authorities.

Key words: *administrative appeal; judicial appeal; decision; action or inaction of customs authorities*

Постановка проблеми

Інститут оскарження є невід'ємним атрибутом правової демократичної держави, якою себе проголосила Україна в 1991 році. Навряд чи на сьогоднішній день знайдеться закон, який би не містив звичної фрази про можливість оскарження того чи іншого рішення, дії чи бездіяльності суб'єктів публічної адміністрації. Насправді це дуже потужний інструмент як із точки зору можливості поновлення порушених суб'єктами владних повноважень прав і свобод людини, так і в превентивному контексті, оскільки сам факт можливості оскарження в багатьох випадках стримує діяльність відповідного владного суб'єкта в законних рамках. Митні органи України не стали винятком у цьому сенсі. Навіть поверхневий огляд положень Митного кодексу (далі – МК) України виявив доволі часті згадки в різних статтях цього документа про оскарження рішень, дій чи бездіяльності митних органів. Разом із тим, наявність правових норм з тих чи інших питань не завжди є запорукою їх належного застосування, тож аналіз поточного стану правового регулювання та правозастосування щодо оскарження в рамках митної справи України вважаємо доречним і вчасним, зважаючи на важливість цього інституту в контексті захисту прав та інтересів фізичних та юридичних осіб у цій сфері, яка до того ж є іміджевою та формує уявлення про рівень розвитку держави в цілому.

Щодо наукових засад дослідження загальних питань оскарження рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів, наділених владними повноваженнями, то крім О.В. Джабурії [1], В. Руш (Rusch, 2014) розглядав проблеми модернізації механізму оскарження рішень публічної адміністрації [2]; М. Баталлі (Batalli, 2017) – такі наслідки порушення дедлайнів винесення відповідних адміністративних актів суб'єктами публічної адміністрації, як "адміністративна тиша" як альтернативи оскарження [3]. Щодо окремих випадків оскарження, то В.В. Решота [4] досліджував рішення про коригування митної вартості товарів. Відповідно досліджено або загальні питання адміністративного та судового оскарження рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів публічної адміністрації, або окремі випадки такого оскарження стосовно рішень, дій чи бездіяльності митних органів та їх посадових осіб. Проблеми

ж правового регулювання оскарження в цілому рішень митних органів, його якості та ефективності залишаються невирішеними.

Тому метою статті є з'ясування стану правового регулювання окремих аспектів адміністративного та судового оскарження рішень, дій чи бездіяльності митних органів та його впливу на ефективність обох видів оскарження, а також вироблення пропозицій щодо його удосконалення. Новизна роботи полягає в обґрунтуванні проблем правового регулювання оскарження рішень, дій або бездіяльності митних органів та виробленні пропозицій щодо їх розв'язання, а так само доведенні неоднакових умов доступу зацікавлених осіб до судового та адміністративного оскарження таких рішень. Завданнями статті є з'ясування на підставі аналізу актів митного законодавства кола осіб, уповноважених на судове та адміністративне оскарження в залежності від типу оскарження у галузі митної справи; вивчення та порівняння ступеня урегульованості окремих аспектів судового та адміністративного оскарження рішень, дій чи бездіяльності митних органів, а так само організації обох типів оскарження; порівняння можливостей та перспектив застосування судового та адміністративного оскарження у цій сфері.

Аналіз положень МК України дає підстави всі згадки у ньому про оскарження умовно поділити на три групи. Перша група – це норми глави 4 МК України з відповідною назвою "Оскарження рішень, дій або бездіяльності митних органів, їх посадових осіб та інших працівників і порядок розгляду звернень митними органами". У цій главі йдеться про загальну процедуру оскарження всіх рішень, дій чи бездіяльності митних органів та їх посадових осіб, за винятком постанов у справах про порушення митних правил, а також податкових повідомлень-рішень митних органів, які оскаржуються відповідно до положень Податкового кодексу України, тому виходять за межі предмета нашого дослідження. До другої групи, очевидно, належать норми, які встановлюють процедуру оскарження саме таких постанов. Всі вони вміщені у Главу 72 МК України з однойменною назвою. Врешті, до третьої групи віднесено всі інші згадки про оскарження, які стосуються конкретних рішень, дій чи бездіяльності митних органів, про можливість

оскарження яких МК України нагадує у відповідних статтях (ст.ст.15, 21, 55, 69, 256, 264, 340, 346, 350, 357, 410, 412, 504, 512) [5].

З одного боку, така увага законодавця до чи не найголовнішого інструменту захисту прав і свобод людини та в цілому засобу забезпечення законності в митній справі не може не тішити. З іншого боку, як відомо, кількість далеко не завжди переходить в якість, тож навряд чи висока концентрація «норм-згадок» є запорукою високої ефективності цього інструменту. Спробуємо розібратися в нюансах зазначених вище видів оскарження в рамках митної справи України.

Отже, як з'ясовано вище, розрізняють два різновиди оскарження в рамках митної справи в залежності від його предмета. Перший, назовімо його *загальне оскарження*, стосується всіх рішень, дій чи бездіяльності митних органів та їх посадових осіб, крім постанов у справах про порушення митних правил. Другий, вочевидь, *спеціальне оскарження*, поширюється лише на зазначені постанови. Спробуємо з'ясувати специфіку та стан правового регулювання обох видів оскарження.

Право на оскарження

Згідно зі статтею 24 МК України кожна особа має право оскаржити рішення, дії або бездіяльність митних органів, їх посадових осіб та інших працівників, якщо вважає, що цими рішеннями, діями або бездіяльністю порушено її права, свободи чи інтереси [5]. Під особою в даному випадку МК України розуміє юридичних і фізичних осіб. Очевидно, що такі особи повинні мати певне відношення до діяльності, яка адмініструється (в тому числі контролюється) митними органами. Це, в першу чергу, особи, які переміщують товари і транспортні засоби комерційного призначення через митний кордон України; особи, які здійснюють діяльність, підконтрольну митним органам (митні брокери, утримувачі митних складів тощо) або планують розпочати її здійснення (особи, які звернулися до митним органів за відповідним дозволом на провадження такої діяльності). Іншими словами, для того, щоб мати право на оскарження, особа має вступити у митні правовідносини із митним органом, або принаймні намагатися це зробити. Адже саме за таких умов рішення, дії чи бездіяльність митних органів чи їх посадових осіб можуть зачіпати (порушувати) права, свободи та інтереси зазначених осіб. Разом із тим, ч.6 ст.21 МК України передбачає можливість оскарження консультації з питань практичного застосування

окремих норм митного законодавства України, якщо вона, на думку зацікавленої особи, суперечить нормам відповідного акту законодавства [5]. Це положення не відповідає загальній концепції оскарження, відповідно до якої оскаржуються рішення, що порушують права, свободи чи інтереси особи. Тобто цей окремий випадок оскарження суттєво відрізняється від загального порядку, як мінімум за двома ознаками. По-перше, особа, яка отримала консультацію, не вступала з митним органом в митні правовідносини (лише в інформаційні), тобто вона не переміщувала товари через митний кордон, не здійснювала іншої підконтрольної діяльності, а лише поцікавилася, яким чином слід діяти в тій чи іншій ситуації, яка в принципі може існувати гіпотетично. По-друге, така особа не зазнала від митного органу порушення прав, свобод та законних інтересів, навіть якщо її положення суперечать законодавству, адже консультація не є обов'язковою для застосування. Таке порушення (у випадку надання незаконної консультації) може призвести до порушення прав та інтересів особи, а може і не призвести, якщо така особа не користуватиметься цією консультацією в конкретних реальних обставинах. Отже, з оскарженням консультацій, наданих митними органами виникає чимало запитань, на які МК України відповіді не дає.

Розглядаючи право на оскарження постанов у справах про порушення митних правил, зазначимо, що МК України встановлює неоднаковий підхід до визначення кола суб'єктів такого оскарження в залежності від суб'єкта її видання. Доцільно нагадати, що згідно зі ст.522 МК України справи про порушення митних правил розглядаються митними органами та судами в залежності від виду вчиненого правопорушення, а також, чи є правопорушник повнолітньою особою. Відповідно ці ж органи уповноважені й виносити постанови у справах про порушення митних правил. Видається дивним, що МК України у ч.5 ст.529 встановлює перелік осіб, які можуть оскаржувати постанову у справі про порушення митних правил, винесену судом (суддею), і залишає поза увагою коло можливих скаржників щодо постанов митних органів. Так, постанова суду може бути оскаржена особою, стосовно якої вона винесена, представником такої особи або митним органом, який здійснював провадження у цій справі [5]. Щодо особи, стосовно якої винесена постанова, питань не виникає. Є питання, чому представник такої особи включений до переліку, а захисник – ні. Тим більше, що

у ч.3 ст.499 МК України передбачає: "Повноваження інших (відмінних від законних – прим. авт.) представників на участь у справі дають їм право на вчинення від імені осіб, яких вони представляють, усіх дій, зазначених у статті 498 цього Кодексу, крім... оскарження постанови митного органу або суду (судді)...". Повноваження представника на оскарження у цьому контексті не є автоматичними, а мають бути спеціально обумовлені у виданій йому довіреності. В той же час відповідно до статті 500 МК України захисником є особа, яка в порядку, встановленому законом, уповноважена здійснювати захист прав і законних інтересів особи, яка притягується до адміністративної відповідальності за порушення митних правил [5]. Вочевидь, оскарження має місце саме тоді, коли права та інтереси особи порушуються, і, власне, саме захисник як адвокат чи інший фахівець у галузі права має бути чи не першим у переліку осіб, уповноважених на таке оскарження.

Окрім того, не вирішеним питанням, на наш погляд, є право на оскарження постанови у справі про порушення митних правил власників товарів, транспортних засобів, які є безпосередніми предметами порушення митних правил, товарів, транспортних засобів із спеціально виготовленими сховищами (тайниками), що використовувалися для приховування безпосередніх предметів порушення митних правил від митного контролю, а також транспортних засобів, що використовувалися для переміщення безпосередніх предметів порушення митних правил через митний кордон України поза місцем розташування митного органу (заінтересовані особи). З одного боку, ст.498 МК України присвячена правам та обов'язкам осіб, які притягуються до адміністративної відповідальності за порушення митних правил, та заінтересованих осіб. Серед їхніх прав є право оскаржувати постанови митного органу, суду (судді). Разом із тим не складно помітити, що це право, як всі решта, перелічені у цій статті МК України, надаються особі, яка притягується до відповідальності, та заінтересованим особам лише під час розгляду справи про порушення митних правил у митному органі або суді. Тобто, на етапі розгляду справи постанови про призначення адміністративного стягнення ще не має, вона ще не винесена, адже йде розгляд справи. Тому в цій статті мова скоріше за все йде про постанови, приміром, про призначення експертизи чи про взяття проб і зразків. А такі постанови оскаржуються у звичайному порядку, передбаченому Главою 4 МК України.

Зазначене вище дає підстави стверджувати, що коло суб'єктів, які мають право оскаржувати постанови як суду, так і митниці, у справах про порушення митних правил, має бути удосконалено та чітко окреслено в МК України, з урахуванням усунення прогалин, які описані вище.

Правові підстави оскарження в митній справі

Серед правових підстав для оскарження у сфері митної справи фігурують п'ять основних законодавчих актів: власне, сам МК України, Податковий кодекс України, Кодекс України про адміністративні правопорушення, Кодекс адміністративного судочинства та Закон України "Про звернення громадян".

МК України визначає концептуальні засади оскарження – його види, предмети, суб'єктів та органи оскарження тощо. Разом із тим чимало норм МК України з питань оскарження є бланкетними, тобто такими, що прямо відсилають до інших законодавчих актів. Податковий кодекс України регулює процедуру оскарження податкових повідомлень-рішень митних органів [6]. Кодекс України про адміністративні правопорушення визначає порядок оскарження постанов у справах про порушення митних правил [7]. Кодекс адміністративного судочинства (далі – КАС) України є законодавчим актом, що встановлює процедуру судового оскарження рішень, дій чи бездіяльності митних органів та їх посадових осіб [8].

Аналізуючи Главу 4 МК України, присвячену так званому загальному оскарженню (оскарженню рішень, дій чи бездіяльності митних органів, крім податкових повідомлень-рішень та постанов у справах про порушення митних правил), можна стверджувати, що його норми здебільшого спрямовані на врегулювання такого оскарження в адміністративному порядку, тобто до органу чи посадової особи вищого рівня. При цьому МК України не виходить за межі процедури розгляду скарг, передбаченої Законом України "Про звернення громадян", відтак нових норм з цих питань практично не містить. Виняток складає хіба що деталізація положень стосовно рівня митних органів та їх посадових осіб, до яких слід подавати скарги в залежності від того, ким винесено оскаржуване рішення (вчинена оскаржувана дія чи допущена бездіяльність).

Разом із тим відсутність врегульованого спеціальними нормами механізму адміністративного оскарження та відсилання до згаданого закону провокує проблему гарантій розгляду скарг, поданих підприємствами (в розумінні МК Украї-

ни) – суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності, митними брокерами, утримувачами митних складів та ін. Очевидно, що підприємства з великою ймовірністю оскаржуватимуть рішення митних органів у судовому порядку через його більш високу ефективність. Так, за 11 місяців 2021 року за позовами до митниць судами розглянуто 3433 справи, з яких на користь митниць вирішено 479 справ (14 %), на користь позивачів вирішено 2954 справи (86 %) [9]. На жаль, офіційної узагальненої інформації про оскарження рішень в адміністративному порядку у відкритих джерелах немає. Наразі є відомості щодо адміністративного оскарження податкових повідомлень-рішень за січень – листопад 2021 року. Так, із загального обсягу розглянутих податкових повідомлень-рішень за цей період Держмитслужбою залишено без змін 94,6 % з тих, що підлягали оскарженню, та скасовано відповідно 5,4 % таких рішень митних органів [10]. Зрозуміло, що наведені дані стосуються лише одного напрямку діяльності митних органів, не відображають усієї картини адміністративного оскарження, однак вони дають уявлення про діаметрально різні підходи до вирішення спірних питань у порівнянні з судовим оскарженням. За таких умов доцільність адміністративного оскарження в кожному конкретному випадку має оцінюватися зацікавленими суб'єктами окремо. Наведене вище не означає, що адміністративне оскарження не затребуване в принципі. Воно вимагає значно менших витрат, як фінансових, так і часових. Крім того, закон передбачає можливість призупинення виконання оскаржуваного рішення повністю чи в певній частині посадовою особою або органом, що розглядає скаргу, що так само є перевагою для зацікавленої особи.

Отже, зважаючи на те, що Закон України "Про звернення громадян", на який посилається МК України при встановленні порядку загально-митного оскарження, не поширюється на правовідносини за участі юридичних осіб [11], гарантії, передбачені ним, не можуть застосовуватися до підприємств-скаржників. Незважаючи на те, що МК України встановлює, що скарги підприємств подаються і розглядаються у такому самому порядку і в ті самі строки, що і скарги громадян, це не розширює сферу застосування Закону України "Про звернення громадян", в тому числі всіх визначених ним гарантій.

Що ж до судового оскарження дій, рішень чи бездіяльності митних органів та їх посадових осіб, то відповідно до ст.29 МК України воно здійснюється "у порядку, визначеному законом".

Не зрозуміло, чому в даному випадку законодавець не пішов аналогічним адміністративному оскарженню шляхом і не вказав на конкретний нормативний акт, на підставі якого відбувається таке оскарження у судовому порядку. Це значно спростило би розуміння цієї норми пересічними громадянами, які прагнуть захищати свої права та інтереси в суді.

Окремо слід зазначити, що суттєвим упущенням МК України щодо процедури адміністративного оскарження у порівнянні з процедурою судового оскарження відповідно до КАС України є відсутність передбаченого обов'язку митного органу доводити правомірність свого рішення, дії чи бездіяльності, як це закріплено у ст.77 КАС України [8]. На наш погляд, відсутність у МК України норми щодо презумпції винуватості митного органу є одним із чинників, що знижує ефективність адміністративного оскарження в цілому, ускладнює становище суб'єкта оскарження, який змушений доводити неправомірність відповідного рішення і, як правило, за допомогою доказів, які необхідно отримати від митного органу, чиї рішення, дії чи бездіяльність оскаржуються. Отже, вважаємо за необхідне доповнити МК України нормою про обов'язок митного органу доводити правомірність свого рішення, дії чи бездіяльності.

Організаційне забезпечення оскарження рішень, дій та бездіяльності митних органів

Як видно, загальне і спеціальне митне оскарження мають різну правову базу і, очевидно, різний суб'єктний склад. Коло осіб, які мають право на таке оскарження, вже було з'ясовано вище. Що ж стосується суб'єктів по інший бік скарги, то їхній склад різниться не тільки в залежності від того, яке рішення оскаржується, а й від того, хто саме це рішення виніс.

Так, стаття 25 МК України визначає суб'єктів адміністративного оскарження рішень, дій чи бездіяльності митних органів, крім постанов у справах про порушення митних правил, встановлюючи, хто саме вважається посадовими особами та органами вищого рівня у відповідних випадках. Схематично ці суб'єкти відображені в Таблиці. З точки зору пересічного громадянина – учасника митно-правових відносин проблем із розумінням того, куди слід пододати скаргу в цьому випадку не буде через належну, а головне зрозумілу, правову регламентацію.

Позицію законодавця щодо судового оскарження ми вже наводили вище, процитувавши статтю 29 МК України, з якої не очевидно, при-

наймі для пересічного громадянина, яким законом регулюється порядок такого оскарження та який суд уповноважений приймати та розглядати скарги.

Разом із тим, спори у сфері публічно-правових відносин з метою ефективного захисту прав, свобод та інтересів фізичних осіб, прав та інтересів юридичних осіб від порушень з боку суб'єктів владних повноважень вирішуються в рамках адміністративного судочинства на підставі положень КАС України. Відповідно до по-

ложень щодо предметної підсудності (стаття 20 КАС України) справи по скаргах на рішення, дії чи бездіяльність митних органів, крім постанов у справах про порушення митних правил розглядаються окружними адміністративними судами.

Що ж до оскарження постанов у справах про порушення митних правил, то воно залежить від суб'єкта винесення такої постанови (митниця, Держмитслужба чи суд). Варіанти оскарження таких рішень зібрані автором у Таблиці.

Таблиця – Органи оскарження рішень, дій або бездіяльності митних органів та їх посадових осіб

Тип оскарження	Постанови у справах про ПМП*			Інші рішення, дії та бездіяльність			
	митниці	ДМСУ**	суду	митного посту, в т.ч. його керівника	митниці	посадової особи митного органу	ДМСУ
Адміністративне	ДМСУ	-	-	митниця	ДМСУ	керівник посадової особи	-
Судове	Місцевий загальний суд як адміністративний	Місцевий загальний суд як адміністративний	Відповідний апеляційний суд	Окружний адміністративний суд			

* ПМП – порушення митних правил

** ДМСУ – Державна митна служба України

Як видно, наведений інституційний механізм досить складний і потребує додаткових роз'яснень. Вважаємо, що на рівні МК України мають бути внесені зміни, відповідно до яких має бути, якщо не передбачені, то хоча би позначені ключові моменти оскарження: суб'єкти, строки, основні вимоги тощо.

Висновки

1. Запроваджений механізм митного оскарження досить складний, правові норми, присвячені його регламентації розосереджені по багатьох кодексах та законах. З одного боку, він має відповідати загальноприйнятому концепту оскарження в рамках того ж Закону України "Про звернення громадян" чи оскарження постанов у справах про адміністративні правопорушення, якими по суті є порушення митних правил. З іншого боку, специфіка рішень, що підлягають оскарженню, обґрунтовує певні його нюанси. Попри це інститут оскарження, спрямований передусім на захист прав та інтересів суб'єктів митних правовідносин, не наділених владними

повноваженнями, має бути зрозумілим пересічному суб'єкту, а не лише особам з відповідною освітою та досвідом, повинен надавати особам однакові можливості для застосування як адміністративного, так і судового оскарження.

2. У цьому зв'язку МК України як основний нормативний акт, що регулює відносини у сфері митної справи, повинен містити чіткі формулювання, відсилання до конкретно визначених законів, а не обмежуватися фразами на кшталт «в порядку, визначеному законом» тощо. Це, на наш погляд, підвищить ефективність такого оскарження, що у свою чергу зможе вчинити дисциплінуючий вплив на посадових осіб митних органів.

Конфлікт інтересів

Автор заявляє про відсутність конфлікту інтересів.

Вираз вдячності

Дослідження виконано ініціативно та не отримало будь-якого фінансування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Джабурия О. В. Компетенція адміністративних судів щодо оскарження рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Одеса, 2014. 22 с. <http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/2088>
2. Rusch W. Citizens First: Modernisation of the System of Administrative Procedures in South-Eastern Europe. *Croatian and Corporate Public Administration*. 2014. no 14(1). P. 189–228. <https://hrcak.srce.hr/file/191719>
3. Batalli M. Consequences of Administrative Silence in Public Administration. *Journal for Labour and Social Affairs in Eastern Europe*. 2017. Vol. 20. no. 1. pp. 139–52. <http://www.jstor.org/stable/26379912>
4. Решота В. В. Оскарження рішення митних органів про коригування митної вартості товарів: аналіз судової практики. *Право і суспільство*. 2015. № 5–2. Ч. 2. С. 154–159.
5. Митний кодекс України: Закон України від 13.03.2012 № 4495–VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2012. № 44–45; № 46–47; № 48. Ст. 552.
6. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755–VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 13–14; № 15–16; № 17 Ст. 112.
7. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984 № 8073–X / Офіційний сайт Верховної Ради України. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#top>.
8. Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 06.07.2005 № 2747–IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2005. № 35–36; № 37 Ст. 446.
9. Звіт за результатами розгляду протягом січня-листопада 2021 року в адміністративному порядку скарг платників податків на податкові повідомлення-рішення митних органів / Офіційний сайт Держмитслужби. <https://customs.gov.ua/rozgliad-sporiv-u-sudovomu-poriadku>
10. Звіт за результатами розгляду протягом січня-листопада 2021 року в адміністративному порядку скарг платників податків на податкові повідомлення-рішення митних органів / Офіційний сайт Держмитслужби. <https://customs.gov.ua/rozgliad-sporiv-v-administrativnomu-poriadku>
11. Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 № 393/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 47. Ст. 256.

REFERENCES

1. Dzhaburiya, O. V. (2014). *Kompetentsiya administratyvnykh sudiv shchodo oskarzhennya rishen, diy chy bezdiyalnosti subyektiv vladnykh povnovazhen* [Competence of administrative courts to appeal against decisions, actions or omissions of subjects of power]. Extended abstract of candidate's thesis (12.00.07). Odesa. <http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/2088> (in Ukr.).
2. Rusch, W. (2014). Citizens First: Modernisation of the System of Administrative Procedures in South-Eastern Europe. *Croatian and Corporate Public Administration*, 14(1), 189–228. <https://hrcak.srce.hr/file/191719>
3. Batalli, M. (2017). Consequences of Administrative Silence in Public Administration. *Journal for Labour and Social Affairs in Eastern Europe*, 20(1), 139–52. <http://www.jstor.org/stable/26379912>
4. Reshota, V. V. (2015). Oskarzhennya rishennya mytnykh orhaniv pro koryhuvannya mytnoyi vartosti tovariv: analiz sudovoyi praktyky [Appealing the decision of customs authorities to adjust the customs value of goods: an analysis of case law]. *Pravo i suspilstvo*, 5–2(2), 154–159 (in Ukr.).
5. Mytnyy kodeks Ukrayiny [Customs Code of Ukraine]. *Zakon Ukrayiny* (13.03.2012 No. 4495–6). *Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrayiny*, (44–45; 46–47; 48), 552 (in Ukr.).
6. Podatkovyy kodeks Ukrayiny [Tax Code of Ukraine]. *Zakon Ukrayiny* (02.12.2010 No. 2755–6). *Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrayiny*, 2011, (13–14; 15–16; 17), 112 (in Ukr.).
7. *Kodeks Ukrayiny pro administratyvni pravoporushennya* [Code of Ukraine on Administrative Offenses]. *Zakon Ukrayiny* (07.12.1984 No. 8073–10). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#top> (in Ukr.).
8. *Kodeks administratyvnoho sudochynstva Ukrayiny* [Code of Administrative Procedure of Ukraine]. *Zakon Ukrayiny* (06.07.2005 No. 2747–4). *Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrayiny*, (35–36; 37), 446 (in Ukr.).
9. *Zvit za rezultatamy rozhyadu protyahom sichnya-lystopada 2021 roku v administratyvnomu poryadku skarh platnykiv podatkov na podatkovy povidomlennya-rishennya mytnykh orhaniv* [Report on the results of consideration during January–November 2021 of administrative complaints of taxpayers on tax notices-decisions of customs authorities]. <https://customs.gov.ua/rozgliad-sporiv-u-sudovomu-poriadku> (in Ukr.).
10. *Zvit za rezultatamy rozhyadu protyahom sichnya-lystopad 2021 roku v administratyvnomu poryadku skarh platnykiv podatkov na podatkovy povidomlennya-rishennya mytnykh orhaniv* [Report on the results of consideration during January–November 2021 of administrative complaints of taxpayers on tax notices-decisions of customs authorities]. <https://customs.gov.ua/rozgliad-sporiv-v-administrativnomu-poriadku> (in Ukr.).

es-decisions of customs authorities]. <https://customs.gov.ua/rozgliad-sporiv-v-administrativnomu-poriadku> (in Ukr.).

11. Pro zvernennya hromadyan [About citizens' appeals]. Zakon Ukrainy (02.10.1996 No. 393/96-vr). *Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrainy*, (47), 256 (in Ukr.).

 ІНФОРМАЦІЯ ПРО СТАТТЮ (ARTICLE INFO)

Published in:

Форум права: 72 pp. 13–20 (1).

Related identifiers:

10.5281/zenodo.5529546

http://forumprava.pp.ua/files/013-020-2022-1-FP-Malieieva_4.pdf

http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index.htm_2022_1_4.pdf

License (for files):

[Creative Commons Attribution 4.0 International](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

Received: 25.02.2022

Accepted: 25.03.2022

Published: 30.03.2022

Available online: 30.03.2022

Cite as:

Малєєва, Г. Л. (2022). Окремі проблеми правового регулювання процедури оскарження у сфері митної справи України. *Форум Права*, 72(1), 13–20. <http://doi.org/10.5281/zenodo.5529546>

Malieieva, H. L. (2022). Okremi problemy pravovoho rehulyuvannya protsedury oskarzhennya u sferi mytnoyi spravy Ukrainy [Some Problems of Legal Regulation of the Appeal Procedure in the Field of Customs of Ukraine]. *Forum Prava*, 72(1), 13–20. <http://doi.org/10.5281/zenodo.5529546>